

Toelichting BenW-adviesnota

Onderwerp:	Afdeling/team:	Milieu
BenW - Gunning opdracht haalbaarheidsonderzoek publiek/private samenwerking kringloopwinkel/milieupark	Afdelingshoofd:	Lommerse, H.C.J.
	Auteur:	Gommans-Janssen, M.W.G.
	Datum vergadering:	21 oktober 2019

1. Aanleiding

Op 8 november 2018 heeft de raad de motie van de Beeselse Lijst aangenomen waarin uw college wordt opgeroepen tot het instellen van een onderzoek naar de haalbaarheid van een kringloopwinkel in de gemeente Beesel. Eind maart 2019 informeerde u de raad per RIB dat u deze opgave gaat verbreden door te onderzoeken of het mogelijk is een kringloopwinkel te realiseren in een breder samenwerkingsverband.

2. Uitgangssituatie en doelstelling

Uitgangspunt

- De raad heeft het college opdracht gegeven tot het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek kringloopwinkel.
- Het milieupark schiet tekort op het gebied van kwaliteit en service.
- Binnen de gemeente is een private partij aanwezig die afval inzamelt.

Doelstelling

Het uit laten voeren van een verbreed haalbaarheidsonderzoek naar een zgn. circulair ambachtscentrum waarin de aspecten afvalscheiding conform Activiteitenbesluit, service en kringloop zijn verknoot.

3. Rol gemeente en visie en strategie participatie

Trekker

Initiatief en uitvoering liggen bij de gemeente.

Participatie

We gaan het gesprek aan met particuliere partijen (afvalinzamelaar/kringloop) om te onderzoeken of en hoe samenwerking haalbaar is.

4. Toelichting

ACHTERGROND

Motie raad haalbaarheid kringloop

Op 8 november 2018 heeft de raad een motie van de Beeselse Lijst aangenomen waarin uw college wordt opgeroepen tot het instellen van een onderzoek naar de haalbaarheid van een kringloopwinkel in de gemeente Beesel.

In 2014 is de toenmalige kringloopwinkel BIS BIS gestopt in de gemeente Beesel; ondanks de financiële bijdrage van de gemeente Beesel bleek de exploitatie van de winkel niet meer rendabel te zijn. Sindsdien zijn er gesprekken gevoerd met bestaande kringloopwinkels als 't Pakhoes en later met Het Goed om de mogelijkheden van de haalbaarheid van een nieuwe kringloopwinkel binnen de gemeente te onderzoeken. Beide onderzoekstrajecten leidden tot de conclusie dat een kringloopwinkel niet haalbaar is. Enerzijds omdat het inwoneraantal te laag is (men gaat uit van circa 25.000 inwoners voor een rendabele business case), anderzijds omdat de gemeente Beesel tussen twee grote gemeenten ligt waar al meerdere kringloopwinkels gevestigd zijn. In de tussentijd is er nog kringloopbedrijvigheid geweest aan de Rijksweg door de Stichting Wilskracht. Ook deze winkel is gestopt.

Milieupark

De ruimte op het milieupark laat het qua ruimtelijke oppervlakte niet toe de 18 verplicht te scheiden afvalstromen gescheiden in te zamelen. Bovendien dient het beheer van het milieupark zodanig te zijn dat de gebruikers er toe worden aangezet het afval ook daadwerkelijk te scheiden. Dit betekent dat de mogelijkheid hiertoe geboden moet worden in de vorm van inzamelmiddelen en communicatie en dat er voldoende toezicht moet zijn door goed opgeleide professionals. Een van de belangrijkste aspecten aan het stimuleren van afvalscheiding is het bieden van service. Dit betekent de gelegenheid om afval gescheiden aan te kunnen bieden tijdens ruime openingstijden zo dicht mogelijk aan huis. De openingstijden van het milieupark zijn zeer beperkt.

Particuliere partijen

- Binnen de gemeentegrens is een particuliere partij aanwezig waar inwoners en bedrijven hun afval kunnen brengen gedurende zes dagen per week. Deze partij beschikt over voldoende ruimte om de 18 verplichte te scheiden stromen apart in te zamelen.
- De gemeente Beesel heeft een contract met Stichting Emmaus in Roermond. Zij halen verkoopbare en niet-verkoopbare spullen aan huis op in de gemeente Beesel en exploiteren in Swalmen een kringloopwinkel.

Beide partijen staan open voor een onderzoek naar de haalbaarheid van samenwerking.

Concluderend streeft de gemeente Beesel naar meer serviceverlening naar onze inwoners toe en maximale scheiding van afvalstoffen tezamen met een hoogwaardig product- en materiaalhergebruik van afval dat nu op het milieupark aangeboden wordt. En waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een werkervaring kunnen opdoen. Nu er vraagstukken vanuit verschillende invalshoeken voorliggen die in het kader van een optimalisatie- en efficiencyslag logischerwijs verknoopt zouden kunnen worden, hebben we ervoor gekozen de opdracht van de raad te verbreden naar het uitzetten van een haalbaarheidsonderzoek naar een kringloopcentrum 2.0 ofwel een circulair ambachtscentrum. Een onderzoek dat vele vraagstukken in zich heeft van aanbestedingstechnische, juridische en economische aard waarvoor de gemeente Beesel geen expertise in huis heeft.

Duurzaamheidsdoelstellingen gemeente Beesel

In de Duurzaamheidsvisie is de gemeentelijke ambitie opgenomen een substantiële bijdrage te leveren aan de circulaire economie. Een concrete doelstelling hierin is om in 2025 nog maar 30 kg restafval per inwoner per jaar te produceren. Naast het fijne restafval van de huis-aan-huisinzameling speelt ook de gescheiden inzameling van de grovere afvalstromen op het milieupark hierbij een belangrijke rol. Ook het stimuleren van hergebruik en reparatie en het onderzoek naar de haalbaarheid van een kringloopwinkel is opgenomen in de Duurzaamheidsvisie. De uiteindelijke stip aan de horizon is 50% vermindering van het gebruik van primaire grondstoffen in 2030 ten opzichte van 2019.

Circulaire ambachtscentra in een notendop

Het Rijksbrede Programma Nederland Circulair herbezint zich op de functies van milieustraten en kringloopbedrijven. Een efficiëntere samenwerking tussen o.a. milieupark en kringloop draagt bij aan een langere levensduur van spullen en minder restafval. Dit kan door hergebruik en levensduurverlenging van producten middels reparatie of opknappen. Ook kunnen er nieuwe spullen gemaakt worden uit materialen die reeds in de kringloop zijn gebracht. Het Rijk heeft daarom het 'Circulaire ambachtscentrum' als icoonproject opgenomen in het uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2019-2023. Een Circulair ambachtscentrum is feitelijk 'het laten samenwerken c.q. samengaan' van een aantal functies gerelateerd aan 'oude spullen' met als doel het hergebruik en levensduurverlenging te optimaliseren waardoor er minder restafval ontstaat. Het is een relatief nieuw business concept dat landelijk aan een opmars bezig is. Op dit moment bevinden zich tientallen gemeenten in Nederland in een onderzoeks- c.q. opstartfase van een circulair ambachtscentrum. Zover bekend zijn er twee initiatieven die inmiddels van start zijn gegaan, te weten Oss en Almere. De wijze waarop gemeenten circulaire ambachtscentra vormgeven is divers. Het basismodel is een samenwerking tussen kringloop en milieustraat al dan niet met een toevoeging van repair café en ambachtswerkplaats. Het door de gemeente Beesel te onderzoeken model van een publiek/private-samenwerking waarbij ook een private afvalinzamelaar is betrokken, is echter uniek. Zoals aangegeven is het een nieuw business concept waarvan nog geen resultaten bekend zijn. Inmiddels heeft Rijkswaterstaat een adviesbureau opdracht gegeven een aantal initiatieven te volgen om de resultaten in kaart te gaan brengen.

In een Circulair ambachtscentrum staat een aantal functies centraal. Denk bijvoorbeeld aan:

- afvalscheiding: voor een optimale (dus in zo veel mogelijk stromen) scheiding van herbruikbare goederen en materialen
- hergebruik: kringloopwinkel voor de verkoop van herbruikbare spullen
- repair: repair café voor levensduurverlenging van spullen door reparatie
- ambachtswerkplaats voor het maken van nieuwe spullen uit afgedankte materialen
- tijdelijke opslag van materialen: een zogenaamde materialen 'hub' voor de tijdelijke opslag van materialen bestemd voor gebruik op een later moment

De werkzaamheden worden met name uitgevoerd door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en eventueel door leerlingen van een lokaal of regionaal onderwijsinstituut. Daarnaast kunnen/zullen op onderdelen vrijwilligers actief zijn. Een Circulair ambachtscentrum heeft naast een milieudoelstelling dus ook een sociale en educatieve functie.

Bovenstaande wetende, is ervoor gekozen de opgave van de raad te verbreden naar een onderzoek naar een breder samenwerkingsverband. Betrokken partijen zijn de hoofdrolspelers Stichting Emmaus, WiJo en de gemeente Beesel. Andere relevante partijen zoals het Repair café en Broekhin betrekken we voortsnog niet.

AANBESTEDING

Meervoudig onderhands

De waarde van deze opdracht is op voorhand becijferd op circa € 30.000. Artikel 7 lid 2 van de budgethoudersregeling bepaalt dat bij de opdrachten voor leveringen en diensten met een waarde van € 25.000 tot € 100.000 een meervoudig onderhandse aanbesteding proportioneel is en er drie aanbieders uitgenodigd moeten worden voor een inschrijving. Na een grondige marktverkenning hebben we de volgende drie partijen uitgenodigd tot het uitbrengen van een offerte: PWC, KplusV en AnteaGroup.

Concurrerende dialoog

De aanbesteding heeft plaatsgevonden via de systematiek van de concurrerende dialoog. Dat wil zeggen dat er op voorhand geen aanbestedingsdocument of een programma van wensen en programma van eisen is opgesteld, noch een budgetplafond is opgenomen. Uitgangspunt is enerzijds de aanwezigheid van een vraagstuk bij de ene partij (de gemeente) en anderzijds de aanwezigheid van expertise bij de

andere partij (de markt). De kennis over de beantwoording van het vraagstuk en de weg ernaartoe ligt bij de marktpartijen. Hierbij heeft de gemeente aangegeven dat gaandeweg het proces besloten kan worden door gemeente of marktpartij uit het aanbestedingsproces te stappen. Bijvoorbeeld wanneer er niet voldoende vertrouwen is in een marktpartij of de (indicatieve) kosten substantieel hoger zijn dan in vergelijkbare onderzoeken. Hiermee is eenieder akkoord gegaan.

Door middel van twee dialoogrondes hebben partijen de gemeente bevestigd om duidelijkheid te krijgen over het vraagstuk en het doel van de gemeente. In de derde ronde presenteerden partijen hun plan van aanpak. Gunning vindt plaats op basis van kwaliteit (best value-inkoop) waarbij de volgende drie criteria zijn gewogen:

- kwaliteit plan van aanpak - 50%
- 'klik' met de partij die de opdracht gaat uitvoeren - 25%
- prijs - 25%.

Na de tweede dialoogronde hebben we besloten afscheid te nemen van PWC. Hun concept plan van aanpak en de daarmee gepaard gaande hoge kosten waren een maat te groot voor het door de gemeente beoogde doel van de opdracht.

Uiteindelijk hebben KplusV en AnteaGroup hun plan van aanpak gepresenteerd. Voor een nadere toelichting van de plannen verwijzen wij uw college naar de bijlagen 1 en 2. Deze plannen zijn door het aanbestedingsteam volgens de hierboven aangegeven criteria beoordeeld en gewogen. De beoordelingsmatrix treft uw college aan in bijlage 3. Uit deze matrix komt naar voren dat KplusV de hoogste totaalscore heeft en dat aan deze inschrijver het voornemen tot gunning uitgebracht dient te worden ten aanzien van het haalbaarheidsonderzoek circulair ambachtscentrum. De start van het onderzoek is voorzien op 1 november 2019 met een doorlooptijd van circa 5 maanden. Dit betekent dat de resultaten in Q2 2020 gepresenteerd kunnen worden aan de raad.

5. Visie Blij in Beesel

Blij in Beesel - Fijn wonen: 'Een mooie, groene, rustige, goed onderhouden en **duurzame** woongemeenschap.

6. Integrale afstemming

Er heeft afstemming plaatsgevonden met de werkleider buitendienst en financieel consulent.

- a. Communicatief (denk aan: Gemeente Info, pers, website, klantenbalie en Apropos)

N.v.t.

- b. Financieel

Het haalbaarheidsonderzoek is onder de benaming 'kringloop 2.0' in de begroting 2020 als een p.m.-post opgenomen. We zijn voornemens het onderzoek in november 2019 te starten. De meeste kosten zullen drukken op 2020. We bekijken en verwerken de financiële consequenties van de aanbesteding daarom in de 1e berap 2020 en in de jaarrekening 2019. De kosten ad. € 29.100 ex BTW dekken we uit de investeringsreserve - gelabelde gelden duurzaamheidsvisie.

c. Juridisch

Gedurende een termijn van 14 dagen na verzending van de mededeling van de voorgenomen gunning heeft de andere partij de mogelijkheid een rechtsmiddel aan te wenden tegen de voorgenomen gunning via een kort geding.

d. Collegeprogramma

Ambitie Agenda *Samen aan de slag!*: "We verkennen mogelijkheden en waar mogelijk zetten we in op circulaire economie, stimuleren van hergebruik, toepassen principe vervuiler betaalt (...)."

e. Risico's

n.v.t.

7. Toegankelijkheid

n.v.t.

8. Duurzaamheid

Zie collegeprogramma en visie Blij in Beesel.

Afvalscheiding, hergebruik en levensduurverlenging dragen bij aan het duurzaamheidsstreven van de gemeente Beesel zoals verwoord in de Duurzaamheidsvisie *Focus, Lef en Draakkracht*.

9. Voorstel / advies

1. Wij verzoeken uw college kennis te nemen van bovenstaande en op grond daarvan te besluiten de opdracht tot het uitvoeren van het haalbaarheidsonderzoek naar een circulair ambachtscentrum te gunnen aan adviesbureau KplusV te Arnhem/Amsterdam.

2. Wij verzoeken uw college in te stemmen met de onttrekking van een bedrag van € 29.100 ex BTW uit de in de I-reserve gelabelde gelden duurzaamheid.